

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název materiálu	Azbuka – písanka
Anotace materiálu	Materiál je určen pro práci s žáky na počátku výuky ruského jazyka. Obsahuje přehled malých a velkých písmen azbuky, na který navazuje několik listů s předepsanými písmeny, slabikami, spojeními a slovy, jejichž opisování slouží k nácviku správného psaní písmen azbuky.
Doporučená jazyková úroveň žáků	A1
Cíl materiálu	Seznámení žáků s tiskací a psací formou azbuky. Nácvik psaní písmen azbuky v souladu s platnou normou.
Poznámka	Lze použít samostatně i jako doplňující materiál při práci s učebnicí (například Raduga po-novomu)

1. Popis materiálu

Pořadí, ve kterém jsou jednotlivá písmena v druhé části materiálu – písance uvedeny, vychází z podkladů E. L. Korčaginové (Елена Львовна Корчагина. *Приглашение в Россию : Элементарный практический курс русского языка*).

Shodně s učebním souborem Raduga po-novomu uvádíme dvojí napojování ruského «о», a to v závislosti na pozici písmene ve slově. Písmena, následující ve slově po «о» jsou napojována shora, pokud se nejedná o «л», «м», «я», která se vždy napojují zdola.

Raduga po-novomu 1 nabízí v učebnici pouze uzavřenou variantu písmene «в», v pracovním sešitě jsou pak uvedeny obě varianty, tedy uzavřená (používaná na konci slova a před písmeny, která se napojují zdola) a otevřená (použití ve všech ostatních případech). Shodně s normou a E. L. Korčaginovou uvádíme pouze uzavřenou variantu písmene «в», na kterou všechna písmena navazují dolním napojením.

2. Možnosti využití materiálu

První část materiálu – přehled psací podoby azbuky lze použít jak samostatně pro seznámení žáků s azbukou, tak i jako doplňující materiál k učebnímu souboru. V prvním dílu učebnice Raduga po-novomu je seznámení s azbukou rozvrženo do 1. – 3. lekce.

Druhá část materiálu – písanka může být použita samostatně (kromě nácviku správného psaní a napojování všech písmen azbuky se žáci mohou naučit také nová slova, která jsou určena k opisování). Použití s Radugou po-novomu je také možné, avšak doporučujeme jeho zařazení až po třetí lekci (kdy už žáci znají celou azbuku) – například jako souhrnné procvičení psaní azbuky. Struktura materiálu neodpovídá rozvržení písmen v učebnici Raduga po-novomu, proto by průběžná práce s materiálem mohla být problematická.

Doporučujeme, především v počáteční fázi výuky ruštiny, důsledně dbát na psaní správných tvarů jednotlivých písmen a netolerovat žákům výraznější odchylky od uvedených vzorů. Při výuce psaní a následném procvičování azbuky by měl být zvláštní důraz kladen na psaní a spojování grafémů «л», «м», «я» - vždy se napojují zdola přes „zobáček“.

Jak na základní, tak na střední škole mají žáci již zformovaný specifický rukopis, který výrazně ovlivní psaní azbuky. Žákům, kteří se při psaní písmen odchylují od normy, může materiál sloužit jako podklad a vzor pro domácí nácvik psaní, aby se jejich azbuka co nejvíce přiblížila požadovanému vzoru. Sestavování takových písanek může být vhodné také pro žáky se specifickými poruchami učení, kterým bude psaní i čtení písmen azbuky činit nemalé komplikace.

3. Další doporučení

Ačkoliv Raduga po-novomu učí a procvičuje psaní pouze psací podoby azbuky, souhlasíme s názorem PhDr. Hany Žofkové, CSc., která považuje za účelné produktivní osvojení nejen psací, ale i tiskací podoby azbuky, a to z čistě praktických důvodů – např. při vyplňování formulářů, dokumentů či psaní adres na obálky (i v rodném jazyce jsme nuceni v určitých případech psát hůlkovými písmeny, ačkoliv běžně používáme písmo psací).

Produktivní osvojení pouze tiskací podoby azbuky může být vhodnou variantou pro žáky se specifickými poruchami učení. Nebude tak docházet k nežádoucím prolínání dvou grafických systémů (mateřštiny a cizího jazyka), protože oba systémy budou dostatečně odlišné.